

LIEFDE & ONMACHT

(een liefdesverhaal)

Een toneelspel

door

CEES BAVIUS

TONEELFONDS J. JANSSENS B.V. – 2000 Antwerpen

Tel: 03 366 44 00

E-mail: bestellen@toneelfonds.be

Website: www.toneelfonds.be

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **LIEFDE & ONMACHT** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties, Facebook en eventuele andere publicaties de volledige titel(s) en naam van de oorspronkelijke auteur: **CEES BAVIUS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van Toneelfonds J. Janssens bv.

Wettelijk depot D/2026/0220/037
ISBN 9789038518718

Copyright: © 2026 Toneelfonds J. Janssens bv

Internet: www.toneelfonds.be
E-mail: bestellen@toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen.

Tekst- en datamining voor gebruik en training van kunstmatige intelligentie is uitdrukkelijk niet toegestaan. All rights reserved, including those for tekst- and datamining for AI training and similar technologies

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij **TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen**

Telefoon 03 366 44 00

Website: www.toneelfonds.be

Email: rechten@toneelfonds.be

IBAN: BE37 3631 4081 3728 BIC: BBRUBEBB

Geen enkele andere instantie dan TONEELFONDS JANSSENS heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Aanvraag vergunning tot opvoering:

Aankoop van minimaal 3 tekstboekjes bij de uitgever.

Gebruik bij voorkeur de aanvraag module op www.toneelfonds.be.

Zie ook de brief, welke u bij aankoop van de scripts heeft ontvangen (tevens bewijs van aankoop tekstboekjes bij uitgever), of informeer ons via de mail/per post. Bij vragen kunt u bij ons informeren. Uw aanvraag dient tenminste **vier weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van Toneelfonds Janssens. Eventueel extra voorstellingen dienen uiterlijk 1 dag voor de dag van de opvoering te worden aangegeven.

U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Aanvraag vergunning tot HER-opvoering(en):

1. Gebruik bij voorkeur de aanvraag module op www.toneelfonds.be of via de mail/per post met uw gegevens naar Toneelfonds Janssens. Uw aanvraag dient tenminste **vier weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van Toneelfonds Janssens

2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% boete worden verhoogd. Het tarief wordt met boete verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen vier weken voorafgaand aan de voorstelling. Algemene voorwaarden zie www.toneelfonds.be.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten NEDERLAND: I.B.V.A. HOLLAND BV, afd. Auteursrechten, Postbus 363, 1800 AJ Alkmaar Telefoon (072) 5112135 – info@ibva.nl. Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONAGES

(3 dames)

GHISELE, kunstenaar

MARIJKE, hoofdconservator van het stadsmuseum

EVELYNE, buurvrouw

DECOR

Een kale moderne huiskamer. Een eettafel met stoelen midden op het podium. Achter op het podium staat een kleine tafel. Op een zijtafeltje, een oudewetse zwarte telefoon. En een ingelijste foto van Ghisèle en Marijke. Op het voorpodium een klein bijzet-tafeltje. Een moderne batterij-klok aan de muur, die de werkelijke tijd aangeeft. Ergens op het podium staat een radio/kleine 3-in-1 muziekbox.

Er zijn tijdens het toneelspel soms regengeluiden te horen, soms hard, soms zacht.

(Marijke komt op met een bos bloemen in een vaas. Zet deze op het bijzettafeltje. Loopt naar de telefoon. Blijft staan, luistert. Loopt naar de geluidinstallatie. Zet hedendaagse muziek op. Loopt de coulissen in. Marijke komt terug met een laptop. Gaat weer aan de tafel zitten. Kijkt naar de telefoon. Opent de laptop. Probeert te werken. Hat lukt haar niet. Luistert naar de muziek met haar ogen dicht. Ghisèle komt binnen, in een shirt vol verfvlekken.)

GHISELE: Het is klaar!

MARIJKE: Wat bedoel je? Echt waar? Alles?

GHISELE: Ja.

MARIJKE: Geweldig.

(Marijke zet de muziek uit.)

GHISELE: Ben jij niet blij?

MARIJKE: Liefje, natuurlijk ben ik blij.

GHISELE: Zo voelt het niet.

MARIJKE: Niet zo flauw doen. Ik dacht aan Johan.....

(Marijke kijkt op de klok.)

.....die hier nu, volgens jou, al lang had moeten zijn.

GHISELE: Ik hoopte dat jij mij zou omhelzen en heel enthousiast op de stoelen zou gaan dansen. Dat jij blij zou zijn. Trots. Trots op mij!

MARIJKE: Liefje, jij hebt zó hard gewerkt.....

GHISELE: Ik wil jou niet teleurstellen.

MARIJKE: Ghisèle, jij stelt nooit teleur, integendeel!

GHISELE: Alles staat klaar. Jij moet het museum bellen dat ze mijn werk kunnen ophalen. Dan kun jij onze droom om mijn werk in het Stadsmuseum te exposeren eindelijk realiseren.

(Ghisèle loopt naar Marijke. Ze omhelzen elkaar liefdevol.)

Ik wil dansen

(De telefoon rinkelt. Marijke aarzelt of ze de telefoon aan zal nemen. Kijkt naar Ghisèle. Aarzelt weer, neemt dan niet op.)

Jij moet opnemen.

MARIJKE: Nee.

GHISELE: Jawel, misschien is het Johann die belt.

(Marijke reageert niet. Ghisèle luistert naar de regen.)

Het regent. Met dit weer ga jij niet naar buiten. Hij weet dat jij thuis bent.

MARIJKE: Nou en?

GHISELE: Hij is jouw zoon.

MARIJKE: Ja, helaas wel.

GHISELE: Misschien is er iets gebeurd. Misschien ligt Johann in het ziekenhuis of in het

MARIJKE: Het crematorium. Zou zo maar kunnen.

GHISELE: Maak jij je geen zorgen?

MARIJKE: Liefje, ik maak mij heel veel zorgen. Heel erg veel zelfs. Over de wereld, Over Johann, over mijzelf, maar vooral, maak ik mij zorgen over jou.

(Marijke kijkt op de klok.)

Waarom ben jij nog hier? Jij hebt toch om deze tijd....

GHISELE: Ze heeft afgebeld.

MARIJKE: Is ze ziek?

GHISELE: Dàt zegt ze. En volgende week is zij op verlof. En die week daarop is er een familiefeest. En die week daarop is zij verhinderd. En die week daarop

(De telefoon rinkelt. Marijke aarzelt weer, maar neemt niet op.)

MARIJKE: Ghisèle, hebben ze allemaal afgezegd?

GHISELE: Waarom gaan we niet weg?

MARIJKE: Waar moeten we dan naartoe?

GHISELE: Als het nou niet zo zou regenen.....

MARIJKE: En waarheen zouden wij moeten gaan als het niet zou regenen?

(Ze zwijgen.)

Naar jouw geboorteland? Daar, waar jij bent weggejaagd?

GHISELE: Dat is gemeen. Wees blij dat mijn werk hier wél getoond mag worden. In jouw museum.

MARIJKE: Het is niet mijn museum.

(Ghisèle kijkt lang naar Marijke, die haar niet aankijkt. Kijkt dan weer naar de klok aan de muur.)

GHISELE: Zes uur, zei hij, tegen 6 uur ben ik bij jullie, en ik neem een fles Cava mee.

MARIJKE: Ja, dat zei jij.

GHISELE: Hij is er nog niet.

MARIJKE: Nee, Ghisèle, dat zie ik. Het is nu.... *(noemt de tijd die de klok aangeeft)*
En Johann is er nog niet.

GHISELE: Jij hoeft niet boos te worden op mij.

MARIJKE: Ik ben wel boos. Heel erg boos zelfs. Woedend. Jij wilt maar niet inzien dat Johann

GHISELE: Marijke, Johann is dertig jaar, hij is oud en wijs....

MARIJKE: Oud, ja! Wijs, nee! Weet jij hoe hij ons noemt?

GHISELE: Nee, en ik wil het niet weten. Niet doen, Marijke, niet zeggen, alsjeblieft, ik houd van Johann, ik hield van hem vanaf het eerste moment dat hij mij aankeek met die mooie blauwe ogen van hem.

MARIJKE: Ja, die blauwe ogen, en dat blonde haar, en die witte huid. Ja, dat is nou precies....

GHISELE: Het is jouw zoon, Marijke, waarom zeg je van die vreselijke dingen?

MARIJKE: Omdat hij zelf die vreselijke woorden zegt. Woorden die ik nooit hoopte te horen. Tenminste niet van mijn zoon. Niet uit zijn mond. Niet van Johann.

(Ghisèle kijkt weer op de klok.)

GHISELE: Er zal toch niets gebeurd zijn? Met Johann bedoel ik.

MARIJKE: Wat zou er gebeurd kunnen zijn?

GHISELE: Nou ...eh... hij zou direct na de vergadering naar ons toe komen.

MARIJKE: Vergadering? Welke vergadering? Daar weet ik niets van.

GHISELE: Dat hoeft toch ook niet. Hij is volwassen. Hij is

MARIJKE: Dertig jaar. Ja, dat weet ik, want dat vertel jij mij elke dag. Vergadering? Toch niet van dedie?

GHISELE: Ja.

MARIJKE: Waarom weet ik dat niet en jij wel?

GHISELE: Omdat jij alles veroordeelt wat hij vindt en doet.

MARIJKE: Ja natuurlijk doe ik dat. Jij weet toch ook bij wie hij zich heeft aangesloten. Wat die mensen denken. Zeggen. Schreeuwen. En Johann is één van hen. Hoe is het mogelijk? Mijn zoon is één van die....

GHISELE: Johann is niet zo.

MARIJKE: Johann is wel zo. En hij gedraagt zich zoals al die anderen.

GHISELE: Ik ga een fles Cava opendoen. *(in zichzelf)* Ik heb iets te vieren!

(Ghisèle gaat af.)

(De Telefoon rinkelt. Marijke aarzelt. Kijkt of Ghisèle echt weg is. Neemt dan op.)

MARIJKE: Hallo. Gérard? ...eindelijk....ik zit vol ongeduld op jouw telefoontje te wachten. Ja, sorry, ik kon niet eerder opnemen. Vertel, wat heeft Het Bestuur besloten? Nee! Hoe kunnen ze nou..... Stop zetten? Zijn ze helemaal gék geworden! Is er dan niemand die néé durft te zeggen? Tot hier en niet verder! Gérard, zég dat het niet waar is. Je laat een overheid toch niet bepalen wat er in jouw museum getoond mag worden? Welke schilderijen aan de muur hangen? Sodemieter op met de financiën!

(Marijke verbreekt boos de verbinding. Loopt in zichzelf pratend over het podium. Ghisèle komt op, met een fles cava en twee glazen.)

Heerlijk! Cava!

(Ghisele probeert de fles Cava te ontkurken.)

GHISELE: Met wie was jij in gesprek?

MARIJKE: Oh.... eh.. met ...eh Hanneke, je weet wel, die van de PR, die met dat lange rode haar, die jij zo leuk vindt.

GHISELE: Ik vind jou leuk. Tenminste, ik vond jou leuk. Toen jij nog niet op alles en iedereen boos was. Toen jij nog vrolijk kon zijn. Toen wij nog zonder muziek konden dansen.

MARIJKE: Alles wordt afgebroken, Ghisèle, alles wat wij hebben opgebouwd. Herinner jij het gedicht van Randwijk nog, dat ik voorlas toen jij hier voor de eerste keer bleef slapen? 'Een volk dat voor tirannen zwicht, zal meer dan lijf en goed verliezen, dan dooft het licht'.

GHISELE: Ik heb héél andere herinneringen aan onze eerste nacht.

(Ghisèle laat de kurk ontsnappen en schenkt twee glazen Cava in.)

Proost! Op mijn expositie.

(Ze drinken.)

Marijke, met wie sprak jij aan de telefoon?

MARIJKE: Dat heb ik toch gezegd? Met Hanneke. Van de PR.

(Ghisèle reageert niet. Ze drinken.)

GHISELE: Zullen we de burens vragen of ze zin hebben om een glas Cava te komen drinken?

MARIJKE: Evelyne en Bert?

GHISELE: Ja, we hebben al zolang geen bezoek meer gehad. Wanneer was de laatste keer dat wij vrienden op bezoek hadden?

MARIJKE: Evelyne en Bert zijn geen vrienden.

GHISELE: Als vrienden niet meer komen, nodig je de burens uit.

MARIJKE: Wat je wilt. Johann komt toch niet. Bel ze maar.

(Ghisèle pakt de telefoon en toest een nummer in.)

GHISELE: Dag Evelyne, met Ghisèle. Hebben jullie zin een glaasje cava bij ons te komen drinken? Wanneer? Nou....eh....nu. Geen tijd? Dat is jammer. Morgen misschien? Dan zijn jullie ook druk? Ja, druk, druk, druk, druk, dat overkomt ons allemaal. Goed, we zien wel, wanneer.

(Ghisèle legt de hoorn op de haak. Ze zeggen niets. Drinken.)

MARIJKE: Ze zijn bang, Ghisèle. De universiteit van Bert ligt onder vuur. En dan op bezoek gaan bij zijn lesbische burens, waarvan er één zonder verblijfsvergunning, illegaal, hier woont? Dat kost hem zijn baan.

GHISELE: Ik ben niet illegaal.

MARIJKE: Liefje, jij bent zo illegaal als je maar illegaal kunt zijn. Jij bent de overtreffende trap van illegaal. En van oerstom.

(Een politiesirene. Ze verstijven. Luisteren naar het geluid van de sirene dat wegsterft.)

Zo ver is het dus al, dat wij doodsbang zijn, als wij een sirene horen.

GHISELE: De nieuwe aanvraag.....

MARIJKE: Jij had jouw verblijfsvergunning niet moeten laten verlopen. Door jouw laksheid zitten wij nu in de problemen.

GHISELE: Ik zit in de problemen. Jij niet.

MARIJKE: Illegalen helpen is strafbaar.

GHISELE: Dus ik ben ineens een illegale vreemdeling omdat ik vergeten ben.....

MARIJKE: Ghisèle, stop hier mee. Je toch weet dat je na vijf jaar moet verlengen?

GHISELE: Ik wist niet dat ze zo streng zijn.

MARIJKE: Welkom in de echte wereld. Lees jij geen kranten? Volg jij het nieuws niet? Wat doe jij eigenlijk de hele dag?

GHISELE: Dat is gemeen. Ik heb heel hard gewerkt om alles op tijd klaar te krijgen. Ik heb gewoon niet aan die vergunning....

MARIJKE: De deadline was vorige week.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneelfonds.be de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

bestellen@toneelfonds.be

03 3664400

